

Protokoll fört vid pleniföredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Närvarande
VT, HJ, RH, AH-J, AH, FK, CW

Frånvarande

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Christian Wikström

Protokollförare
Avdelningsjurist
Magnus Unger

Nr 4

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om internationell taxitrafik på väg samt överenskommelsen mellan Finland och Sverige om ändring av överenskommelsen om internationell taxitrafik på väg
ÅLR 2023/4287

181 I1

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna yttrande till lagtinget enligt bilaga 1, I123E04.

Nr 5

Yttrande över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av ändringar i bilagan till konventionen om underlättande av internationell sjöfart (ursprungligt avtal (FördrS 27/1967)).
ÅLR 2023/5195

182 I1

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att lämna yttrande till lagtinget enligt bilaga 2, I123E04.

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om internationell taxitrafik på väg samt överenskommelsen mellan Finland och Sverige om ändring av överenskommelsen om internationell taxitrafik på väg

- Republikens presidents framställning nr 6/2022-2023

Bakgrund

Ålands lagting har den 30.5.2023 begärt in ett utlåtande om lagen om godkännande och sättande i kraft av överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering om internationell taxitrafik på väg samt överenskommelsen mellan Finland och Sverige om ändring av överenskommelsen om internationell taxitrafik på väg.

2012 träffade Finland och Sverige en överenskommelse om internationell taxitrafik. Syftet var att minska byråkratin för taxiåkare i Tornedalsregionen. Eftersom överenskommelsen inte uttryckligen är begränsad till Tornedalen så är den även tillämplig på taxiresor mellan Sverige och Åland. Ålands landskapsregering lämnade ett utlåtande (ÅLR 2012/3350) gällande detta.

2019 ägde en ändring av överenskommelsen rum. Med anledning av denna ändring lämnade landskapsregeringen ett utlåtande (ÅLR 2019/1650) där det konstaterades att den ursprungliga överenskommelsen inte tillställts Ålands lagting för godkännande.

2022 ändrades ånyo överenskommelsen och Ålands landskapsregering lämnade ytterligare ett utlåtande (ÅLR 2022/6695).

Gällande den praktiska effekten av överenskommelsen så kan det konstateras att enstaka fall av taxiresor från Sverige till Åland har förekommit.

Behörighetsfördelning

Enligt 18 § 21 och 22 punkten självstyrelselagen (FFS 1144/1991) för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet vad gäller vägtrafik och näringsverksamhet.

Framställningens innehåll och konsekvenser

Artikel 3 i överenskommelsen innehåller bestämmelser om vad som ska anses utgöra tillåten taxitrafik.

I den senaste ändringen av överenskommelsen har artikel 9 fått en mer allmän skrivning, så att även Ålands landskapsregering anses vara behörig myndighet vad gäller utfärdandet av taxitillstånd.

I artikel 10 i överenskommelsen framgår att de behöriga myndigheterna, vilket omfattar bl a Ålands landskapsregering, ska upprätta en blandad kommitté för att behandla frågor i samband med tillämpningen av denna överenskommelse.

Implementeringen av överenskommelsen kan även innebära att lagstiftningsåtgärder behöver vidtas.

Ställningstagande

Ålands landskapsregering ser positivt på att byråkrati samt gränshinder minskas för näringsidkare.

Ålands landskapsregering konstaterar att inga hinder föreligger mot att bifalla att överenskommelsen träder i kraft på Åland.

Mariehamn den 24 augusti 2023

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Christian Wikström

Till Ålands lagting

Landskapsregeringens yttrande

Över republikens presidents framställning till Ålands lagting om lagen om godkännande och sättande i kraft av ändringar i bilagan till konventionen om underlättande av internationell sjöfart (ursprungligt avtal (FördrS 27/1967)).

- Republikens presidents framställning nr 7/2022-2023

Bakgrund

Inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO International Maritime Organization) ingicks 1965 en konvention om underlättande av internationell sjöfart (Convention on Facilitation of International Maritime Traffic, FAL-konventionen). Finland anslöt sig till konventionen den 2 juni 1967 (FördrS 27/1967). Konventionen har ändrats några gånger genom beslut av IMO:s kommitté för underlättande av sjöfart (FAL-kommittén).

Behörighetsfördelning

De föreslagna konventionsändringarna gäller nästan uteslutande handels-sjöfarten och hör till rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 13 punkten i självstyrelselagen (FFS 1144/1991).

Ålands landskapsregerings uppfattning är dock att bestämmelserna i FAL-konventionen om de lokala myndigheternas skyldighet att tillhandahålla brådskande sjukvård för fartygspersonal i behov av brådskande vård hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen hör hälso- och sjukvården till landskapets lagstiftningsbehörighet. Undantag från detta utgörs av 27 § 24 punkten (administrativa ingrepp i den personliga friheten, t.ex. begränsningsåtgärder inom hälso- och sjukvården), 27 § 29 punkten (smittsamma sjukdomar hos människor, kastrering och sterilisering, avbrytande av havandeskap, konstbefruktning, rättsmedicinska undersökningar) och 27 § 30 punkten (behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården och läkemedelsärenden), vilka hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Med anledning av att delar av FAL-konventionen bedöms tillhöra åländsk lagstiftningsbehörighet ska konventionen godkännas av Ålands lagting till de delar de hör till åländsk lagstiftningsbehörighet i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen (1991:71) för att det nationella genomförandet av konventionen ska träda i kraft även på Åland.

Framställningens innehåll

Inom IMO ingicks 1965 en internationell konvention om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart, den s.k. FAL-konventionen. Finland

anslöt sig till konventionen den 19 maj 1967 (FördrS 27/1967). Ålands lagting har inte godkänt konventionen.

Syftet med de viktigaste ändringarna i den nya FAL-konventionen är att främja den globala digitaliseringen inom sjöfarten genom att stärka det elektroniska informationsutbytet så, att lämnande av information i pappersform endast kan användas i exceptionella situationer. Ändringen förutsätter att myndigheterna inrättar, underhåller och använder system för elektroniskt informationsutbyte för lämnande av nödvändiga uppgifter i samband med hamnbesök, så att samma uppgifter behöver lämnas endast en gång via en gemensam kontaktpunkt för sjöfarten.

Ändringarna innehåller dessutom krav och rekommendationer som under covid-19-pandemin har konstaterats förbättra hälsosäkerheten och förhindra korruption.

När det gäller sjukvård finns det bestämmelser i förslaget till ny FAL-konvention (bl.a. 6.8bis på s. 31) som gäller lokala myndigheters skyldighet att erbjuda sjukvård i land till fartygspersonal som är akut sjuka. När det gäller bestämmelser om sjukvård till akut sjuk fartygspersonal bedöms att befintliga åländska bestämmelser redan omfattar kraven, framförallt genom 43 § i landskapslagen 2011:114) om hälso- och sjukvård (alla har rätt till akut sjukvård oavsett hemort) och till viss del även i landskapslag (2014:28) om tillämpning på Åland av lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

Ändringarna i konventionen väntas inte ha betydande direkta konsekvenser för Finland och Åland, även om de globalt sett effektiviserar förutsättningarna för handelssjöfarten. När det gäller hamnbesök i Finland är elektroniskt informationsutbyte rådande praxis, korruption har inte varit något problem och hälsosäkerheten vid hamnbesök har kunnat säkerställas. Finlands lagstiftning stöder redan elektroniskt informationsutbyte, hälsosäkerhet och bekämpning av korruption.

Ändringarna träder i kraft internationellt genom ett så kallat förfarande för tyst medgivande, så att de i enlighet med artikel VII (2.b) i FAL-konventionen anses ha blivit godkända den 1 oktober 2023, om inte 1/3 av parterna i konventionen har motsatt sig ändringarna före det. Om ändringarna anses ha blivit godkända träder de i kraft internationellt den 1 januari 2024. Ändringarna är av teknisk natur och kräver inte riksdagens samtycke. Eftersom ändringarna omfattas av exklusiv befogenhet utfärdas det ett meddelande från kommunikationsministeriet om ikraftträdandet av dem.

Ställningstagande

Konventionen handlar främst om implementering av EU- och folkrättsliga bestämmelser. Konstateras att FAL-konventionen också till stora delar faller inom rikets behörighet. Däremot, med anledning av 18 § 12 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland, anser landskapsregeringen att de bestämmelser i förslag till ny FAL-konventionen som gäller lokala myndigheters skyldigheter att erbjuda akut sjukvård till fartygspersonal som är i behov av akut vård (bl.a. 6.8bis på s. 31), är åländsk lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringens bedömning är att lagstiftningsåtgärder inte är nödvändiga.

Landskapsregeringen ser inget hinder mot att lagtinget ger sitt bifall till att den lag som sätter ändringarna i konventionen i kraft i Finland träder i kraft också på Åland till de delar det faller inom landskapets behörighet.

Mariehamn den 24.8.2023

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Christian Wikström